

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	2. เงาะ	ติดผล - เก็บเกี่ยว	เพลี้ยแป้ง	ช่วงการเจริญเติบโต นอกจากนั้น เพลี้ยแป้งจะขับน้ำหวานออกมา เป็นเหตุให้ไร้รดำเข้าทำลายซ้ำ ถ้าเพลี้ยแป้งเข้าทำลายทุเรียนผลเล็ก แต่ถ้าเป็นทุเรียนผลใหญ่จะไม่มีความเสี่ยงหายต่อเนื้อของทุเรียน แต่ทำให้คุณภาพของผลทุเรียนเสียไป	ใช้แปรงปัด หรือใช้น้ำพ่นให้เพลี้ยแป้งหลุดไป หรือการใช้ส่วนผสมวอดอยล์ 67% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ช่วยในการกำจัดเพลี้ยแป้งได้ดี 3. เนื่องจากเพลี้ยแป้งแพร่ระบาดโดยมีตัวพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไทออน 83% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้แมลงเพลี้ยแป้งไปยังส่วนต่าง ๆ ของทุเรียน และต้องชุบสารฆ่าแมลงซ้ำทุก 10 วัน หรือการพ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้น จะช่วยป้องกันแมลงและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้มาก 4. ใช้สารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะต้นที่พบเพลี้ยแป้งทำลาย
				ดูकिनน้ำเลี้ยงจาก ผล กิ่งอ่อน และช่อดอก เพลี้ยแป้งทำลายผลจะพบบริเวณขั้วผล และโคนขนของผลเงาะ ถ้าทำลายรุนแรงในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลร่วง ในระยะผลแก่จะทำให้ผลปรากฏร่องจากสิ่งขับถ่ายของเพลี้ยแป้ง และมีราดำเกิดขึ้น	1. เพลี้ยแป้งบางชนิดอาจอาศัยอยู่ในดิน บริเวณโคนต้นพืชหรือรากพืช และมันคเป็นตัวพาไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืชอาหาร ควรตัดแต่งกิ่งเงาะ เพื่อลดการเป็นพาหะของแมลงพาไปยังต้นอื่น ๆ และควรใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเคหรือ ผูกครอบต้น เพื่อป้องกันแมลงและเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินได้ขึ้นมาบนต้น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	3. ผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี ผักกาดขาว ผักกาดหัว ผักกวางตุ้ง คะน้า เป็นต้น)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	เพลี้ยอ่อน	เพลี้ยอ่อนสามารถเข้าทำลายได้ทั้งในระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัย โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชซึ่งส่วนยอด ใบอ่อน และใบแก่ ลักษณะอาการที่เห็นได้ชัด คือ ส่วนยอด และใบจะหงิกงอ เมื่อจำนวนเพลี้ยอ่อนเพิ่มมากขึ้น พืชจะเหี่ยว ใบที่ถูกทำลายจะค่อย ๆ มีสีเหลือง	2. ถ้าพบระบาดในปริมาณไม่มากอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่าง ๆ ของต้นเงาะ ควรตัดทิ้งและเผาทำลาย 3. ถ้าระบาดรุนแรง พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 หลังจากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูรอบโคนต้น ป้องกันมดและเพลี้ยแป้งได้ขึ้นตามต้น
	4. มะขาม	พัฒนาผล	หนอนเจาะผล	ตัวเต็มวัยเป็นผู้เลือกวางไข่ในขนาดผลเล็ก ผู้เลือกเพศเมียวางไข่เป็นพองเดี่ยว ๆ บนผิวมะขามตั้งแต่ระยะขามเริ่มเป็นฝักอ่อน โดยวางไข่บนฝักที่มีรอยแตกหรือรอยหักมากกว่าฝักปกติ เมื่อไข่ฟักเป็นตัวหนอนจะเจาะเปลือกมะขาม	หมั่นสำรวจและเก็บฝักมะขามที่ถูกทำลายทิ้ง หากพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลงอิมามกิตาเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	5. มันสำปะหลัง	ทุกระยะการเจริญเติบโต	ไรแดง	เข้ากัดกินเนื้อและเมล็ดมะขาม หนอนถ้ำมูล ออกมาที่บริเวณปากถุงเป็นกระจุกสีน้ำตาล และอาศัยอยู่ในฝักจนกระทั่งเข้าตัดแค้ เมื่อออกเป็นตัวเต็มวัยจะบินไปผสมพันธุ์และวางไข่ต่อไป การทำลายในช่วงฝักอ่อนทำให้ฝักแห้งลีบ การทำลายในช่วงฝักแก่ทำให้เนื้อในถูกกัดกิน ทำให้ฝักมะขามเสียหาย ตุตกินน้ำเลี้ยงจากใบ ทำให้ใบเหลืองซีดเป็นจุดประขาว มีผลต่อการเจริญเติบโต และการสร้างหัวของมันสำปะหลัง ไรแดงที่ลำคอกู้ที่พบทำลายมันสำปะหลังมี 3 ชนิด คือ ไรแดงหนอน ไรแดงมันสำปะหลัง และไรแดงมุมคัมชารา ไรแดงหนอน (<i>Tetranychus truncatus</i> (Ehara)) ตุตกินน้ำเลี้ยงอยู่ใต้ใบ ทำลายใบแก่และใบเปสลาด พบระบาดตลอดปี หากระบาดรุนแรงจะเคลือบยับยักกินบนยอดอ่อน สร้างเส้นใยปกคลุมใบและลำต้น เมื่อไรแดงหนอนเริ่มทำลายจะเห็นเป็นจุดประขาว ใบเหลืองซีด ใบสู่ล่ง และเห็นทั่วทั้ง หากไรแดงหนอนลงทำลายในมันสำปะหลัง อายุ 1-3 เดือน อาจทำให้ใบร่วง ยอดแห้ง และตายได้ ไรแดงมันสำปะหลัง (<i>Oligonychus bitorrensis</i> (Hirst)) ตุตกินน้ำเลี้ยงบริเวณหน้าใบ ไม่สร้างเส้นใย ทำให้ใบเป็นจุดประสี	มีลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
					<ol style="list-style-type: none"> 1. หลีกเลี้ยงการปลูกมันสำปะหลังในสภาพอากาศแห้งแล้ง 2. หมั่นตรวจแปลงในช่วงสภาพอากาศแห้งแล้ง ถ้าพบการระบาดของไรแดงให้เก็บใบมันสำปะหลังมาทำลาย 3. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติในแปลงมันสำปะหลัง เช่น ตัวเต่าตัวทำ <i>Stethorus</i> sp. และไรตัวทำ <i>Amblyseius longispinosus</i> (Evans) 4. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของรุนแรง พ่นสารป้องกันกำจัดไร โดยเลือกใช้สารป้องกันกำจัดไรชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น เขกซีไทอะซอกซ์ 1.8% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซฟูเฟนไพแรค 36% EC อัตรา 5-10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพริดาเบน 20% WP อัตรา 10-15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซฟูลูมิไพเฟน 20% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปริมิไพเฟน 24% SC

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>ชาวซีต พบระบาดตลอดปี</p> <p>ไรมงมุงคินชวา (Teromychus kanzawai (Kishida)) ตูตกินน้ำเลี้ยงบริเวณใต้ใบ สร้างเส้นใยปกคลุมผิวใบบริเวณที่รออาศัยอยู่ พบระบาดเป็นครั้งคราวแต่การระบาดรุนแรงมาก จะทำให้ใบไหม้ ขาดเป็นรู โดยเฉพาะบริเวณใกล้เส้นกลางใบ ทำให้ใบมีน้ําส่าปะหลังไหม้ทั้งแปลง ใบร่วง และแห้งตาย</p>	<p>อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพนบูทาทิน ออกโซค 55% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบปรนแดง ทำลายบริเวณใบส่วนยอด และในส่วนล่างเริ่มแสดงอาการเหี่ยวโดยเฉพาะพืชยังเล็ก พ่นให้ทั่วทั้งต้น ใต้ใบ และบนใบ จำนวน 1-2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน</p>
	<p>6. ข้าวโพดหวาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</p>	<p>ออกดอก - ติดฝัก</p>	<p>1. เพลี้ยอ่อนข้าวโพด</p>	<p>ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของใบ และช่อดอกตัวผู้ ถ้าช่อดอกมีเพลี้ยอ่อนเกาะกินอยู่มากจะทำให้ช่อดอกไม่บาน การติดเมล็ดน้อยและทำให้เมล็ดแก่เร็ว ทั้ง ๆ ที่เมล็ดยังไม่เต็มฝัก หากมีการระบาดมากจึงพบกระจายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของลำต้น กาบหุ้มฝัก โดยเพลี้ยอ่อนชนิดนี้มีปีกบินมาจากแปลงใกล้เคียง ตั้งแต่ข้าวโพดอายุประมาณ 15 วัน หลังจากนั้นอีก 1-2 สัปดาห์ จะพบเพลี้ยอ่อนออกสู่เป็นตัวอ่อนรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ โดยเฉพาะบริเวณใต้ใบต่าง ๆ และเพลี้ยอ่อนค่อย ๆ แพร่ขยายจากใบล่างขึ้นมาบนใบเรื่อย ๆ และขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว จนพบปริมาณสูงสุดในระยะข้าวโพดกำลังผสมเกสร มักพบเกาะเป็นกลุ่ม ๆ ตูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าวโพด เช่น ยอด กาบใบ</p>	<p>1. ในแหล่งที่มีการระบาดเป็นประจำในฤดูแล้ง หากสำรวจพบเพลี้ยอ่อนข้าวโพดแพร่กระจายจากใบล่างขึ้นมาและเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั่วทั้งแปลง ควรป้องกันกำจัดก่อนข้าวโพดแทงช่อดอกตัวผู้ หรือก่อนดอกบาน จะให้ผลในการควบคุมได้ดี</p> <p>2. หากมีการระบาดเกิดขึ้นเฉพาะจุด พ่นสารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตา-ไซฟลูทริน 2.5% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตอะซิมอน 60% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>**** การพ่นสารฆ่าแมลงในระยะออกดอก ควรพ่นเฉพาะจุด เมื่อพบความหนาแน่นของเพลี้ยอ่อนมากกว่า 25 เพอร์เซ็นต์ ของช่อดอก ควรหลีกเลี่ยงพ่นสารเมื่อตรวจพบตัวง่า</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. เพลี้ยไฟ	โคนใบ กาบฝัก และจะพบมากที่สุดในบริเวณช่อดอก ทำให้บริเวณที่ถูกดูดกินแสดงอาการเป็นจุดสีเหลืองปนแดง	และแมลงทางหนับ ซึ่งเป็นตัวนำของเพลี้ยอ่อนหลังจากเข้าโพตติดฝักแล้ว
			3. หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด	ในระยะช่อดอก หนอนจะเจาะเข้าไปกินส่วนยอดที่มันอยู่ โดยกัดกินและเจริญเติบโตภายในช่อดอก ทำให้ช่อดอกไม่สามารถสืบพันธุ์จึงมีผลสรทัวผู้ไม่เพียงพอดต่อการผสมเกสรฝักที่ได้จะไม่เมล็ด หรือมีเมล็ดไม่เต็มฝัก ทำให้ผลผลิตต่ำ การเข้าทำลายฝัก ตัวหนอนเข้าทำลายโดยการเจาะที่ก้านฝัก หรือโคนฝัก หากมีการรบกวนรุนแรงมากจะเกาะกินภายในแกนกลางฝัก และเมล็ดด้วย	พ่นสารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร **** พ่นเฉพาะจุดเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดในระยะช่อดอก และพ่นเฉพาะฝักที่เพลี้ยไฟลงทำลายใหม่ พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เคลทาเมทริน 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลูเมรอน 25% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เทพฟลูเบนซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร **** ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอน 2 ตัวต่อต้น หรือ รูเจาะ 2 รูต่อต้น ข้าวโพดหวาน พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอนมากกว่า 50 ตัว จากข้าวโพด 100 ต้น หรือ รูเจาะ 50 รู จากข้าวโพด 100 ต้น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			4. หนอนเงาะฝักข้าวโพด	<p>แมมีเนื้อวางไข่เป็นพองเดี่ยว ๆ ตามเส้นไหมที่ปลายฝักข้าวโพด หรือที่ข้อดอกตัวผู้ หนอนกัดกินที่ข้อดอก และเมื่อเริ่มติดฝัก ตัวหนอนจะกัดกินเส้นไหมของฝัก และจะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในบริเวณปลายฝัก ทำความเสียหายให้แก่คุณภาพฝักโดยตรง เนื่องจากปลายฝักเสียหาย และถ้าพบระบาดมากปลายฝักจะเน่า เนื่องจากความชื้นจากมูลของหนอนที่ถ่ายไว้เมื่อเกิดการระบาดก่อนที่ขบวนการผสมเกสรจะเกิดขึ้น หากการระบาดรุนแรงจะเก็บผลผลิตไม่ได้ เนื่องจากหนอนกัดกินเส้นไหมจนแหงมหมดไป ทำให้ข้าวโพดไม่ได้รับการผสมพันธุ์ ฝักที่ติดจึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันเมล็ดขึ้น</p>	<p>1. วิธีการข้าวโพดที่ปลูกในพื้นที่ขนาดใหญ่ ใช้วิธีการจับหนอนที่ปลายฝักทั้ง หรือใช้หมอนบายฝักให้หนอนตายโดยไม่ต้องเก็บทั้ง และควรเก็บหนอนทุกวันในระยะติดฝัก</p> <p>2. เนื่องจากผีเสื้อของหนอนเงาะฝักข้าวโพดจะวางไข่ที่ยอดเกสรตัวผู้ และที่ไหมข้าวโพดในระยะผสมเกสร จึงควรหมั่นตรวจปลายฝักข้าวโพดในระยะนี้ หากพบหนอนวัย 1-2 เกลี้ยง 10-20 ตัวต่อ 100 ต้น พ่นสารฆ่าแมลงฟลูเฟนอกซุรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิไพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะฝักที่หนอนลงทำลายไหม พ่นซ้ำตามความจำเป็น โดยพ่นที่ปลายฝักบริเวณไหมใกล้ หากพบการระบาดมากจึงพ่นที่เกสรตัวผู้ส่วนบนสุด</p> <p>**** สารฆ่าแมลงควรรู้ใช้ในระยะที่หนอนยังเล็กจะได้ผลดี</p> <p>สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อฝักติดเมล็ดแล้วไม่จำเป็นต้องใช้สารฆ่าแมลง</p>

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุนผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวส.เลย, สวพ.6 และศวทล.เพชรบูรณ์

ผู้สนับสนุน : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ